

ERDŐS ÁKOS: A déli határzár telepítésének a hazai kábítószer-csempészet területi átrendeződésére gyakorolt hatása

MÁTYÁS SZABOLCS: A településszerkezet és a bűnözés összefüggései a magyar főváros példáján

PÓDÖR ANDREA: A bűnözéstől való félelem mérése Székesfehérváron

SUHAJDA ATTILA: Biztonsági matrix egy aktuális helyzetben

VÁRI VINCE: A Data Envelopment Analysis (DEA) módszerben rejlő lehetőségek a rendőrség szervezeti hatékonyságának mérésére

---

BŰNÖZÉS FÖLDRAJZI KÖZLEMÉNYEK

A MAGYAR RENDÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSASÁG
TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA

I. ÉVFOLYAM / 1. SZÁM / 2020 SZEPTEMBER

BFK

A Bűnözésföldrajzi Közlemények az MRTT tudományos és lektorált folyóirata

A szerkesztőbizottság elnöke:

MÁTYÁS SZABOLCS Ph.D. adjunktus (Nemzeti Közszolgálati Egyetem)

A szerkesztőbizottság tiszteletbeli elnöke:

SALLAI JÁNOS egyetemi tanár (Nemzeti Közszolgálati Egyetem)

Főszerkesztő:

TIHANYI MIKLÓS Ph.D. adjunktus (Nemzeti Közszolgálati Egyetem)

Szerkesztőbizottság:

BUJDOSÓ ZOLTÁN Ph.D. főiskolai tanár (Szent István Egyetem)

CONSTANTIN -VASILE ȚOCA Ph.D. adjunktus (University of Oradea /Nagyvárad/, Románia)

ERDEI GÁBOR Ph.D. (ORFK NEBEK)

FORRÓ ANTAL doktorandusz (Debreceni Egyetem)

IGÉNYES LADISZLAV Ph.D. adjunktus (Academy of the Police Force in Bratislava /Pozsony/, Szlovákia)

MAJOR RÓBERT Ph.D. egyetemi docens (Nemzeti Közszolgálati Egyetem)

MÉSZÁROS EDINA LILLA Ph.D. tanársegéd (University of Oradea /Nagyvárad/, Románia)

PISKÓTI-KOVÁCS ZSUZSA Ph.D. adjunktus (Eszterházy Károly Egyetem)

PÖDÖR ANDREA Ph.D. egyetemi docens (Óbudai Egyetem)

ÜRMÖSNÉ SIMON GABRIELLA Ph.D. egyetemi docens (Nemzeti Közszolgálati Egyetem)

SZABÓ ANDREA Ph.D. egyetemi docens (Nemzeti Közszolgálati Egyetem)

SZABÓ KRISZTIÁN Ph.D. egyetemi docens (Debreceni Egyetem)

TÓTH ANTAL Ph.D. egyetemi docens (Eszterházy Károly Egyetem)

VÁRI VINCE Ph.D. adjunktus (Nemzeti Közszolgálati Egyetem)

Technikai szerkesztő:

FRIGYER LÁSZLÓ tanársegéd (Nemzeti Közszolgálati Egyetem)

Szerkesztőség:

1089 Budapest, Diószegi Sámuel u. 38-42.

criminalgeography@gmail.com

I. évfolyam, 2020/1. szám

Megjelenik évente négy alkalommal.

TARTALOMJEGYZÉK

Lectori Salutem.....	7
Erdős Ákos: A déli határzár telepítésének a hazai kábítószer-csempészet területi átrendeződésére gyakorolt hatása.....	9
Mátyás Szabolcs: A településszerkezet és a bűnözés összefüggései a magyar főváros példáján.....	23
Pődör Andrea: A bűnözéstől való félelem mérése Székesfehérváron.....	35
Suhajda Attila: Biztonsági matrix egy aktuális helyzetben.....	43
Vári Vince: A Data Envelopment Analysis (DEA) módszerben rejlő lehetőségek a rendőrség szervezeti hatékonyságának mérésére	61

Erdős Ákos

Ph.D. hallgató, egyetemi tanársegéd

Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Vám- és Pénzügyőri Tanszék

erdos.akos@nav.gov.hu

A DÉLI HATÁRZÁR TELEPÍTÉSÉNEK A HAZAI KÁBÍTÓSZER-CSEMPÉSZET TERÜLETI ÁTRENDZŐDÉSÉRE GYAKOROLT HATÁSA

Kulcsszavak: kábítószer, bűnözésföldrajz, bűncselekmény, határ, migráció

Absztrakt

Bevezető: Magyarország déli határszakaszán, a 2011-től folyamatosan növekvő illegális migráció 2015-ben érte el tetőpontját. A magyar Kormány intézkedéseit követően ugyanakkor, 2016-tól jelentős visszaesés tapasztalható az illegális határátlépések számát tekintve. Ugyanebben az időszakban azt tapasztalhattuk, hogy a szerb-magyar határ hivatalos átkelőhelyein a kábítószer-felderítések számában is jelentős átalakulások történtek.

Hipotézisek: egyrészt feltételezem, hogy a kábítószer-csempészet trendjeiben beállt változások összefüggésben állnak az illegális migráció kezelésére irányuló hatósági intézkedésekkel. Másfelől azonban feltehető, hogy még a fokozott hatósági jelenlét, illetve a zöldhatár teljes lezárása sem képes megakasztani a nemzetközi kábítószer-kereskedelem menetét.

Módszer: az összefüggések vizsgálatára a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) felderítési adatait, valamint a rendőrség határrendészeti intézkedéseinek adatait használok fel.

Következtetések: a kábítószer-felderítések területén beállt változások illetve a tömeges migráció és a vele szemben alkalmazott szigorú hatósági fellépés, technikai határzár felépítése közötti kapcsolat összetett.

1. Bevezető

A világ számos országában bevett gyakorlat, hogy a kormányzat kerítések, falak építésével lép fel az állam biztonságát fenyegető jelenségekkel, az illegális migrációval és a csempészetrel szemben (*Hassner – Wittenberg 2015, Vallet 2016, Carter – Poast 2017*). A legtöbb esetben a fizikai határzárak telepítésének elsődleges célja a csempészet megakadályozása (*Sorrensen 2014*). Hassner és Wittenberg szerint a hatékonyan alkalmazott határzárak befolyással bírnak

az ember- és kábítószer-csempészettel foglalkozó szervezett bűnözői csoportok tevékenységére (*Hassner – Wittenberg 2015*).

Edward Lorenz 1963-as „pillangóhatás” elmélete (Lorenz 1963) rámutatott arra, hogy a világ folyamatait akár egy apró változás is jelentősen megváltoztathatja. Az eddigi kutatási eredmények azt sugallják, hogy e megállapítás a kábítószer-kereskedelem és kábítószer-csempészet kapcsán szintén megállja a helyét.

Kiváló hazai példaként szolgál erre az 1990-es években kirobbant délszláv polgárháború és a heroin csempészetének egymásra gyakorolt hatása. 1986-tól ugyanis az úgynevezett balkáni útvonalra telepedett az illegális európai heroin kereskedelemnek csaknem az egésze. Miután azonban Jugoszlávia területén háborús helyzet alakult ki, az említett balkáni útvonal középső ága (Isztambul – Szófia – Belgrád – Zágráb – Ljubljana) csakhamar északabbra húzódott, ezáltal Magyarország Európa legjelentősebb tranzit országává vált (*Erdős 2017a*).

Az elmúlt években folyamatos rendészeti kihívást okozó – kábítószerektől alapvetően független – nemzetközi események változásai a hivatkozott történelmi példához hasonlóan jelentős hatást gyakorolhatott a kábítószer-csempészetének folyamataira.

Magyarország déli határán ugyanis 2015-től először a tömeges migráció kihívásairól, az azt követő években pedig a kisebb-nagyobb mennyiségű kábítószer-felderítésekről szóltak a híradások (*Mátyás 2018*).

Felmerül tehát a kérdés, hogy van-e bármilyen összefüggés a tömeges migráció, az azt kezelni igyekvő szigorú hatósági fellépés, a déli határon felépített határzár, valamint a kábítószer-csempészet között? Közvetve és közvetlenül milyen hatása van a jelenkori migrációnak a kábítószer fogyasztásra és terjedésre? (*Sivadó 2016*)

Jelen tanulmány arra keresi a választ, hogy a 2015-ben tetőző illegális migrációs hullám, a zöldhatár fizikai lezárása és a fokozott hatósági jelenlét miatt tapasztalható-e bárminemű átrendeződés a szerb-magyar határon történő kábítószer csempészeti útvonalakban és módszerekben?

2. Vizsgálati módszer

Habár a hatályos magyar szabályozás szerint, a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények nyomozása nem a vámhatóság hatáskörébe tartozik, a fenti kérdések tisztázása során mégis ésszerűnek mutatkozik e szervezet munkájának és eredményeinek vizsgálata. A vámhatósági feladatok ellátásának ugyanis – már az önálló magyar királyi pénzügyőrség megalakítása óta –

egyik meghatározó része a csempészet megakadályozása (Erdős 2017b, Szabó 2017). Az országhatáron megjelenő illegális kábítószer szállítmányok többségét ma is a vámhatóság munkatársai derítik fel.

A továbbiakban ezért a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) kábítószer felderítési eredményeinek felhasználásával keresem a feltételezett kapcsolatot a határzár létrehozása és fokozott hatósági jelenlét, valamint a kábítószer csempészet útvonalainak, módszereinek átrendeződése között.

Az elemzés során a NAV Csongrád Megyei Adó- és Vámigazgatóságának, valamint a NAV Bács-Kiskun Megyei Adó- és Vámigazgatóságának felderítési adatai kerülnek feldolgozásra, minthogy a déli határszakaszon található hivatalos határátkelőhelyek mindegyike e két szervezeti egység illetékességi területén helyezkedik el.

3. Hipotézisek

H.1. Feltételezem, hogy az illegális migrációt megakadályozni kívánó technikai határzár felállítás hatást gyakorol a kábítószer-csempészet tendenciáira. A határzár ugyanis megnehezíti a kábítószer-csempészek tevékenységét, ezért többen próbálnak meg a közúti határokon keresztül Magyarország területére kábítószerrel bejuttatni.

H.2. Feltételezem továbbá, hogy önmagában a szigorú ellenőrzések és a fokozott hatósági jelenlét sem elegendő ahhoz, hogy megszüntesse az érintett területen kábítószer-csempészeti tevékenységet.

4. A tömeges illegális migráció kezelése és a kábítószer-csempészet alakulása

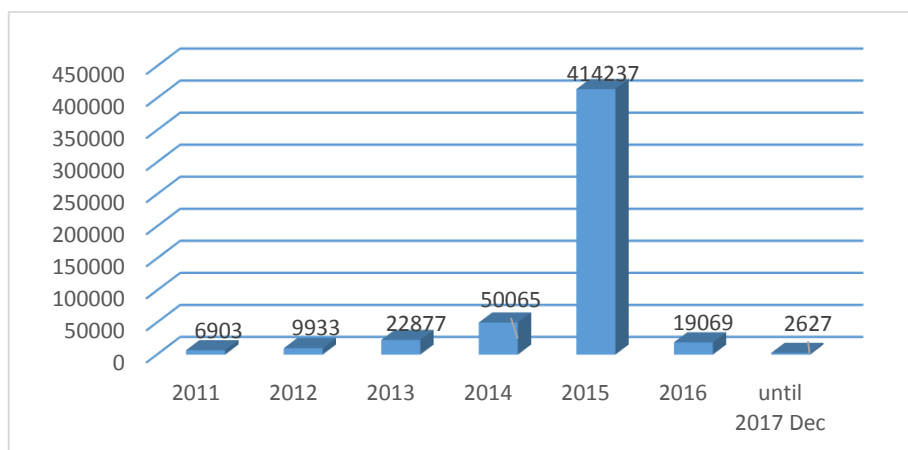
Az országhatár tiltott átlépése nem új keletű jelenség. Már az államalapítás kora óta, a zöldhatárok őrizetének egyik legfontosabb funkciója a szökött rabszolgák és a csempészek elfogása volt, akik az ellenőrzési pontok és a vámhelyek megkerülésével próbáltak be- vagy éppen kijutni az országból (Négyesi 2001). Több, mint ezer év elteltével e tekintetben aligha történt változás, s az államhatárok engedély nélküli átlépése napjainkban sem példanélküli.

A rendőrség adatai szerint 2011 és 2014 között a szerb-magyar határszakaszon elfogott határsértők száma folyamatos növekedést mutat. 2015 elejétől azonban ezen a területen egyre fokozódó irreguláris migrációs folyamatok kezdődtek, mely során januártól júniusig naponta 100 és 1750 fő között változott a tiltott határátlépések miatt elfogott személyek száma (Balla – Kui 2017). A migrációs nyomás hatására a magyar Kormány 1401/2015. (VI. 17.) számú

határozatában az említett határszakasz lezárása mellett döntött. A vártaknak megfelelően a migráció a horvát határszakasz irányába tolódott, ezért a határzár bővítésre került, amely nyomán 2015. október 16-ra lezárásra került az ország teljes déli határszakasza. 2016 novemberétől a határzár hatékonyságát növelendő, megkezdődött a második védvonal – az intelligens jelzőrendszert, kamerákat tartalmazó – úgynevezett okoskerítés építése is (*Csobolyó 2017*). A határzáron történő átjutás tekintetében végül jelentős csökkenés csupán 2017 márciusában következett be, amikor a kerítéshez kapcsolódó jogszabályok szigorításával kilátástalanná vált az az alternatíva, hogy az illegális határátlépők ezen a szakaszon jussanak be tömegesen Magyarország területére (*Kui 2017*).

1. ábra: Tiltott határátlépések számának alakulása (2011-2017)

Forrás: Rendőrség

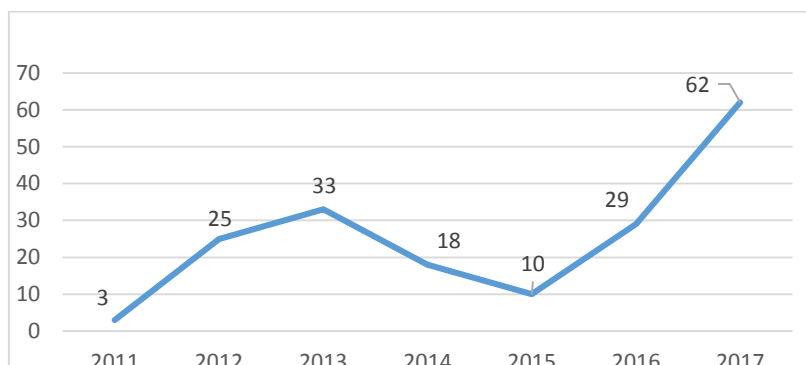
<http://www.police.hu/hu/a-rendorsegrol/statisztikak/hatarrendeszet?page=0> (2018. 02. 20.)

5. A kábítószer-csempészet tendenciáinak változásai Magyarország déli határszakaszán (2011-2017)

A migrációs válsághelyzet kibontakozásáig a déli határszakasz átkelőhelyein a pénzügyőrök által végrehajtott kábítószer felderítések tekintetében folyamatosan növekvő tendencia figyelhető meg. 2011-ben 3 esetben, 2012-ben 25, 2013-ban pedig 33 esetben történt kábítószer felderítés a szerb-magyar határátkelőkön. A zöldhatáron egyre növekvő migrációs nyomással egyidejűleg azonban a határátkelőhelyeken történő felderítések száma csökkenni kezdett: 2014-ben 18, míg 2015-ben már csupán 10 esetben találtak kábítószer a NAV munkatársai.

A kábítószer felderítések számában tapasztalható mélypontot azután 2016-tól meredek növekedés követte, s 2017-re meghatszorosodott a pénzügyőrök által elfogott kábítószer csempészek száma.

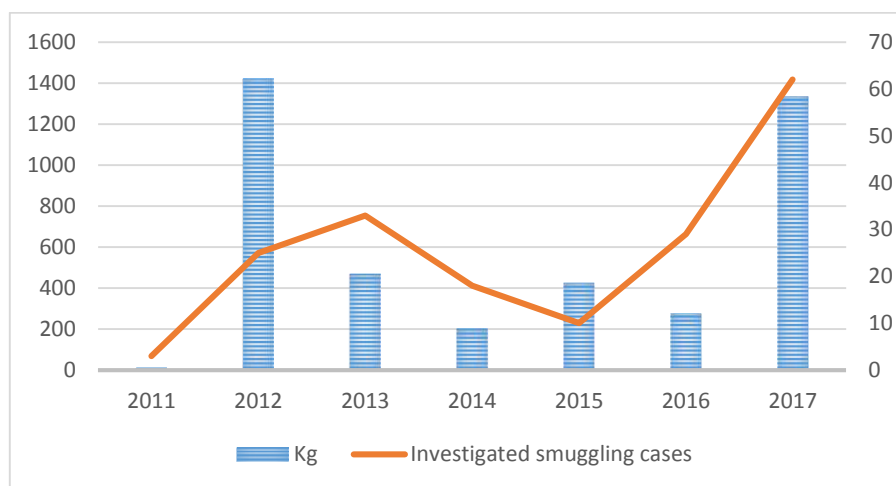
2. ábra: A szerb-magyar határszakasz átkelőhelyein felderített kábítószer-csempészet esetszáma (2011-2017)

Forrás: Nemzeti Adó- és Vámhivatal

2011 és 2017 között a pénzügyőrök összességében mintegy 4150 kg különféle kábítószerrel találta a szerb-magyar határ átkelőhelyein. Ennek a mennyiségnek több, mint a felét két év során foglalták le a NAV munkatársai: 2012-ben 1422 kg-ot, 2017-ben pedig 1335 kg-ot. 2015-ben a lefoglalt kábítószer mennyisége 427 kg volt, amelynek tetemes része (417 kg) egyetlen felderítéshez köthető. A további 10 kg mennyiségű kábítószer kilenc másik felderítés eredményeként került lefoglalásra.

3. ábra: A határátkelőhelyeken felderített kábítószer-csempészet esetszáma és a lefoglalt kábítószer mennyisége (eset/kg)

Forrás: Nemzeti Adó- és Vámhivatal

A vizsgált időszakban a leggyakrabban és legnagyobb mennyiségben lefoglalt kábítószerfajta a kannabisz volt, amelyből több, mint három és fél tonnát találtak a pénzügyőrök. A lefoglalt mennyiségek tekintetében ezt követi a hasis, majd a heroin.

1. Táblázat: Lefoglalt kábítószer típusa és mennyisége (2011-2017)

<i>Kábítószer típusa</i>	Kannabisz	Hasis	Heroin	Ópium	Egyéb ópiát	Amfetamin	Kokain
<i>Lefoglalt mennyiség (gr.)</i>	3361900,74	170353,68	78218	5145	7322	2934	472,9 (továbbá 3 liter folyékony kokain)

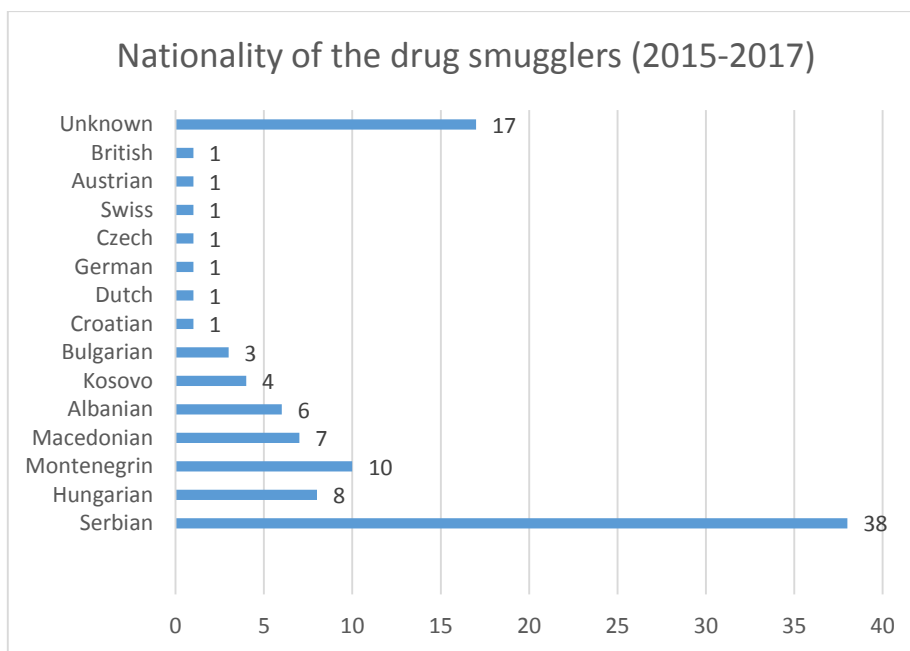
Forrás: Nemzeti Adó- és Vámhivatal

Ez utóbbi kábítószer mennyiségi dominanciájának oka, hogy a hazai, valamint nyugat-európai piacra szánt jó minőségű „skunk” kannabisz Albániából érkezik az EU déli határához, nagyobb tételekben (250-400 kg) többnyire teherautókon szállítva próbálják becsempészni az országba. A főként Nyugat-Európába szánt heroint pedig továbbra is Afganisztánból szállítják a román és szerb határszakaszokon keresztül (*Csesztregi et. al 2016*).

A NAV adataiból kiderül, hogy az elkövetők a nagyobb mennyiségű kábítószer többnyire a különböző járművek (személyautó, teherautó, vonat) gyári- valamint átalakított üregeiben próbálják meg átcssempészni a határon, míg a kisebb, jobbra fogyasztásra szánt mennyiségeket a ruházatba és a csomagok közé rejtve találják meg a pénzügyőrök.

2015 és 2017 között az ismertté vált elkövetők – nemzetiségüket illetően – túlnyomórészt szerb állampolgárságúak voltak. A többi elkövető jellemzően montenegrói, magyar, illetve a balkáni országok valamelyikéből – főként Macedónia, Albánia, Koszovó – származott. Más nemzetek állampolgárai között a kábítószer-csempészet ezen a határszakaszon elenyésző.

4. ábra: Kábítószer-csempészek állampolgársága (2015-2017)

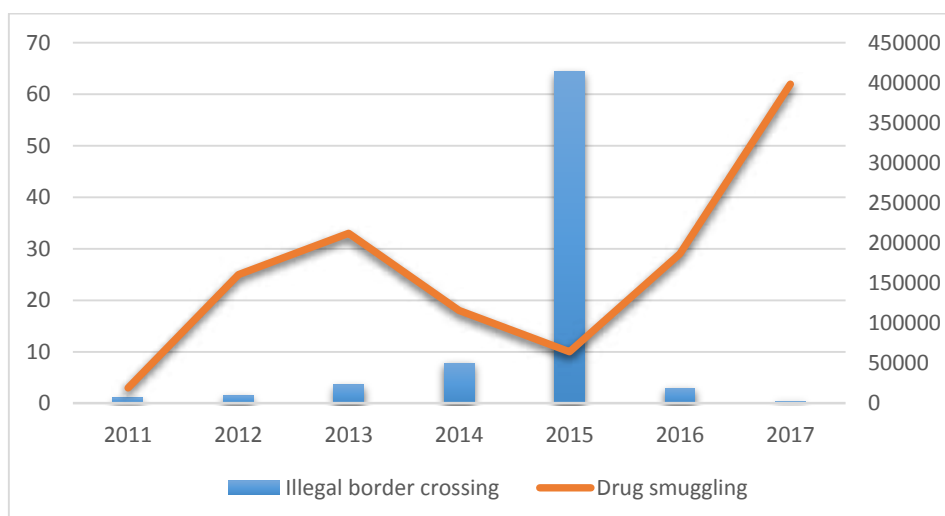

Forrás: Nemzeti Adó- és Vámhivatal

A rendőrség és a NAV adatai alapján jól megfigyelhető, hogy a migrációs nyomás növekedésével párhuzamosan jelentősen csökkent a határátkelőhelyeken felderített kábítószer csempészettel kapcsolatos bűncselekmények száma.

Majd 2015-2016-tól, a határellenőrzés szigorításával, a teljes déli határszakasz lezárásával egyidejűleg újra számottevő növekedés mutatkozik a kábítószer-felderítések terén.

5. ábra: Illegális határátlépések száma és a felderített kábítószer-csempészet esetszámainak alakulása

Forrás: Rendőrség, Nemzeti Adó- és Vámhivatal

6. Következtetések

Az adatok alapján arra következtethetünk, hogy a kábítószer-felderítések területén beállt változások illetve a tömeges migráció és a vele szemben alkalmazott szigorú hatósági fellépés, a technikai határzár felépítése közötti kapcsolat összetett. A két jelenség kapcsolatát két kérdéssel összefüggésben fontos vizsgálni, mégpedig:

Miért következett be 2015-ben csökkenés a határátkelőhelyeken, a kábítószer-felderítések számában?

Ez a tendencia 2016-ra miért kezdett újra növekedni?

Az bűnügyi és felderítési adatokból levonható következtetések alapján, a fenti kérdésre az alábbi válaszokat adhatjuk.

Ad. 1. Szinte bizonyos, hogy a migrációs nyomás növekedésével az ország déli határán bevezetett fokozott hatósági jelenlét, majd a zöldhatár lezárása közvetlen hatást gyakorolt a kábítószer-csempészetre is.

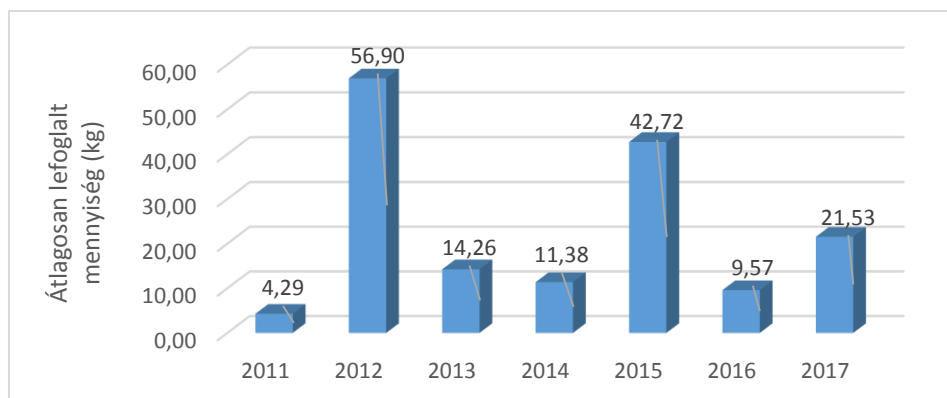
Feltehető, hogy 2015-ben a szerb-magyar zöldhatáron zajló illegális határátlépések tömegének kontrollálatlan voltát kihasználva, a kábítószer-csempészet egy részét a határátkelőkről áthelyezték erre a területre. Régóta ismeretes ugyanis, hogy a határátkelőhelyen történő csempészet a hatósági ellenőrzések okán, sokszor a lebukás veszélyével fenyegetnek. Éppen ezért az olyan szigorúan ellenőrzött termékeket, mint a kábítószer vagy a cigaretta, sok esetben a zöldhatáron igyekeznek bejuttatni az ország területére (Nagy 2012). Ezzel értelemeszerűen csökkentve a hivatalos határátkelőhelyeken feltárt csempész bűncselekmények számát.

2016-tól azonban, az országhatáron, valamint az annak közelében végzett mélységi ellenőrzések fokozása már növelte a kábítószer-csempészek lebukásának kockázatát. A zöldhatár fizikai lezárása pedig körülményessé és költségessé tette a csempészetet ezen a területen (Erdős 2019).

A Budapesti Rendőr-főkapitányság Felderítő Főosztálya által begyűjtött bűnügyi információk azt jelzik, hogy a csempészek számára a határzár felépítése óta jóval nehezebb és költségesebb a kábítószerek bejuttatása az országba, így sok esetben inkább a határátkelő helyeken próbálkoznak (Leszkó- Sivadó 2018). Ezzel is magyarázható tehát a kábítószer-felderítések esetszámainak jelentős növekedése 2016-tól a határátkelőhelyeken. A zöldhatár fizikai lezárása a határátkelőhelyekre terelte át a csempészeti tevékenység egy részét.

A határátkelőkön történő lefoglalások össz mennyiségét, valamint az egy lefoglalásra jutó kábítószeresek átlagos mennyiségét tekintve ugyanakkor azt látjuk, hogy 2015-höz képest 2016-ban visszaesés következett be.

6. ábra: A felderítések alkalmával lefoglalt kábítószer átlagos mennyisége (kg)

Forrás: Nemzeti Adó- és Vámhivatal

2011 és 2017 között ugyanis három esetben történt olyan kiemelt jelentőségű felderítés, amely során az egy eljárásban lefoglalt kábítószer mennyisége meghaladta a 400 kg-ot: 2012-ben (492 kg), 2015-ben (417 kg), illetve 2017-ben (500 kg).

Következésképpen a nagyobb mennyiségű kábítószeresek csempészete, függetlenül a migrációs helyzettől, egyaránt előfordult 2015-öt megelőzően és azt követően is.

Ad. 2. A felderített kábítószer-csempészet esetszámai kapcsán 2015-ben tapasztalható visszaesés részben magyarázható azzal is, hogy a kialakult kaotikus helyzetben a csempészetrel foglalkozó bűnelkövetők egy része, ideiglenesen az embercsempész tevékenység irányába fordult. 2015-ben az illegális migrációs tömeg megjelenésével, a vártaknak megfelelően, a kialakult helyzetből többen is megpróbáltak profitálni. Az emberek illegális határátlépésének segítése ugyanis a kábítószer-csempészet után a második legnagyobb hasznot hozó csempész jellegű magatartás (Azis et al. 2015, Vas 2000). A rendőrség adataiból világosan látszik, hogy a migrációs nyomással egy időben folyamatosan növekedett az embercsempészetet elkövetők száma is, akik jelentős összegek fejében nyújtottak segítséget a határ tiltott átlépéséhez.

2. táblázat: Hatóság által felderített embercsempészet esetszáma (2012-2017)

FELDERÍTETT EMBERCEMPÉSZET

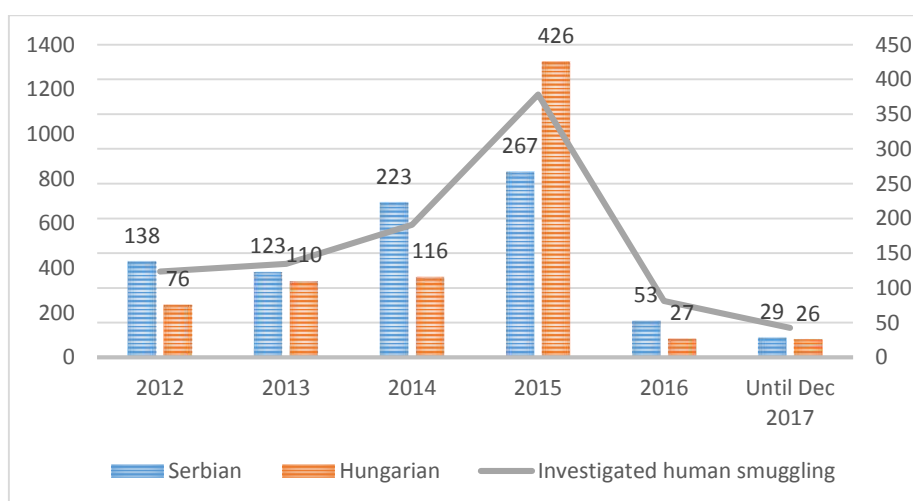
ÉV	2012	2013	2014	2015	2016	2017 decemberig
ESETSZÁM	384	418	593	1177	253	132

Forrás: Rendőrség

<http://www.police.hu/hu/a-rendorsegrol/statisztikak/hatarrendeszet?page=4> (2018. 02. 20.)

Csongrád megye területén például 2008 és 2015 között, 1100%-al (6<67) nőtt az embercsempészet miatt indított büntetőeljárások száma (Lukács 2015). Az embercsempészek többsége – hasonlóan a kábítószerkeknél említettekhez – szerb és magyar állampolgár volt.

7. ábra: A felderített embercsempészet száma, valamint a magyar és szerb állampolgárságú elkövetők aránya

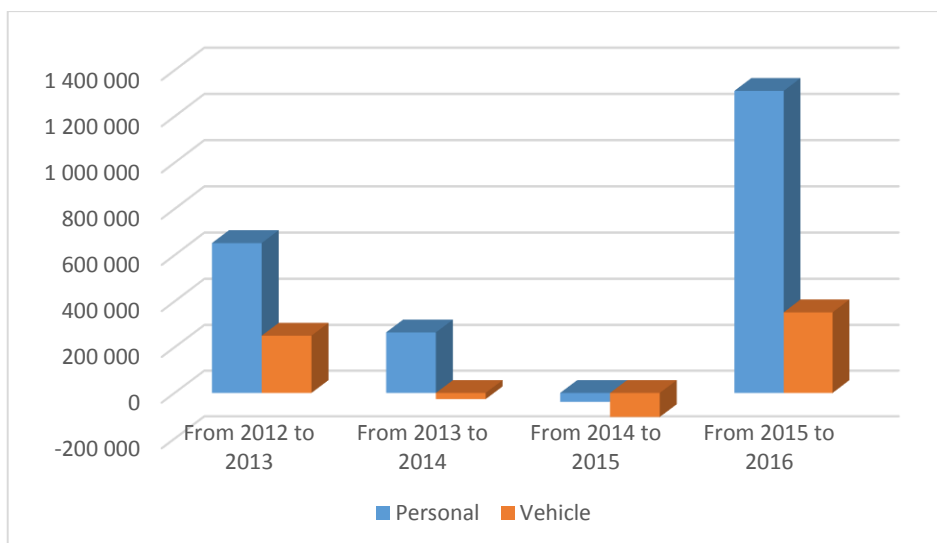

Forrás: Rendőrség

<http://www.police.hu/hu/a-rendorsegrol/statisztikak/hatarrendeszet?page=4> (2018. 02. 20.)

Ad. 3. Tudjuk ugyanakkor azt is, hogy a határforgalom alakulására több olyan tényező is hatást gyakorol, amelyek függetlenek a szubjektív emberi tényezőktől (Balla 2017). Mint ahogy az országhatárokon megjelenő bűncselekmények különböző trendjei is összefüggésben állnak a határforgalom változásaival. A kábítószer-felderítések tendenciáiban 2015-től bekövetkezett változásokat így természetesen befolyásolhatta az is, hogy a szerb-magyar határszakaszon jelentős mértékben változott az határátlépésre jelentkező személyek és gépjárművek összesített száma.

8. ábra: A személy- és gépjárműforgalom alakulása a szerb-magyar határszakaszon (2012-2016)

Forrás: Rendőrség

<http://www.police.hu/hu/a-rendorsegrol/statistikak/hatarrendeszet?page=4> (2018. 02. 20.)

A rendőrség adataiból kiderül, hogy az illegális migráció növekedésével egyidejűleg, a 2014-es adatokhoz képest 2015-ben 39.212 fővel csökkent a személyforgalom, valamint 105.382 járművel kevesebb érkezett az országba a határátlépőkön keresztül.

2016-ban viszont újra növekedés tapasztalható a forgalomban. Az előző évhez képest 1.310.431 fővel nőtt a személyforgalom és 352.425 gépjárművel a járműforgalom ezen a határszakaszon. Okkal feltételezhetjük, hogy a határforgalom 2015-ös radikális csökkenése összefüggésben áll a kábítószer-felderítések számának visszaesésével is.

Ad. 4. A felderített kábítószer-csempészek csökkenő számát befolyásolhatta az is, hogy 2015-ben nem csak az elkövetői kör, hanem maga a hatóságok tagjai is elsősorban az embercsempészettel kapcsolatos magatartások felderítésére fókuszáltak. Illetve az embercsempészettel összefüggő bűncselekmények számának radikális növekedése jelentős többletmunkát telepített a hatóságokra.

Mint, ahogyan azt sem zárhatjuk ki, hogy ebben az időszakban mindössze a kábítószer-csempészeti útvonalak (pl. Horvátország, Románia) vagy módszerek (pl. vasúti-, légi járművek használata) ideiglenes átrendeződése okozta a felderítési számok változását.

7. Összefoglalás

A felvetett hipotézisek kapcsán elmondható, hogy az illegális migráció, illetve annak megoldását célzó rendészeti és büntetőjogi intézkedések hatást gyakorolhattak a hazai kábítószer-csempészet tendenciáira. Úgy tűnik azonban, hogy ezek mindössze a csempészeti módszerek, irányvonalak és eszközök megválasztására bírtak befolyással. A korábbi kutatási eredmények is arról tanúskodnak, hogy a fizikai határzárak telepítése bár megnöveli a csempészet költségeit, az adott áru iránti állandó kereslet mellett alig észrevehető mértékben képes csökkenteni a csempészeti tevékenységet (*Getmansky et al. 2019*).

A 2015-ös (*Csesztegi et al. 2016*) és 2016-os (*Czér et al. 2017*) adatokat feldolgozó kábítószerügyi jelentések a csempészeti tevékenységekkel kapcsolatban nem számolnak be érzékelhető változásokról. Mint ahogyan a kábítószer fogyasztói szférából sem rendelkezünk olyan információkkal, amelyek arra engednék következtetni, hogy ebben az időszakban bármikor akadályozottá vált volna a kábítószer beszerzése.

Az elemzett adatok azt mutatják, hogy a technikai határzár felépítése növekvő hatást gyakorolt a határátkelőhelyeken történő kábítószer-csempészetre. Ez tehát kiemelt felelősséget telepít az országhatárokon ellenőrzést végző hatóságokra.

A 2015-2017 közötti események elemzése ugyanakkor további bizonyítékkal szolgálnak arra, hogy a kábítószer nemzetközi terjedése önmagában rendészeti eszközökkel nem akadályozható meg (*Erdős 2015*).

8. Felhasznált irodalom

Aziz, Nourhan, Abdel – Monzini, Paola – Pastore, Ferruccio (2015): The changing dynamics of cross-border human smuggling and trafficking in the mediterranean. Istituto Affari Internazionali, Roma, 11

Balla József – Kui László (2017): A határőrizeti célú ideiglenes biztonsági határzár és határőrizetre gyakorolt hatásai. In : Hadtudományi Szemle, 10 (2017/1), 222-238.

Balla József (2017): A határforgalom-ellenőrzés tartalmi változásai 1990-ig. In: Hadtudományi Szemle, 10, (2017/2), 295-316.

Carter, David B. – Poast, Paul (2017): Why do states build walls? Political economy, security, and border stability. In : Journal of Conflict Resolution, 59 (2017/8) 1455-1485.

Csesztregi Tamás – Horváth Gergely Csaba – Nyírády Adrienn – Port Ágnes – Tarján Anna – Varga Orsolya (2016): 2016-os éves (2015-ös adatok) jelentés az EMCDDA számára. Budapest, Reitox, 118.

- Csobolyó Eszter** (2017): A határőrizeti célú ideiglenes határzár, mint kritikus infrastruktúra. *Hadtudományi Szemle*, 10 (2017/3), 482-494.
- Czér Polla – Csesztregi Tamás – Fóti Orsolya – Horváth Gergely Csaba – Nyírády Adrienn – Péterfi Anna – Port Ágnes – Tarján Anna – Varga Orsolya** (2017): 2017-es éves jelentés (2016-ös adatok) az EMCDDA számára, Reitox, Budapest, 125
- Erdős Ákos** (2015): Droghelyzet: tiltás kontra legalizáció. In: *Magyar Rendészet*, 15, (2015/3) 11-26.
- Erdős Ákos** (2017a): A Vám- és Pénzügyőrség kábítószer-ellenes tevékenysége a rendszerváltást követő első évtizedben. In : *Rendvédelem-történeti Füzetek*, 27 (2017/54) 15-24.
- Erdős Ákos** (2017b): Szemelvények a Békés megyei vámőrök és pénzügyőrök életéből – a nagy háborúktól a rendszerváltásig (1900-1990). In: *Czene-Polgár Viktória – Zsámbokiné Ficskovszky Ágnes* (szerk.): *Mérföldkövek az adó- és vámigazgatás történetéből. Válogatott tanulmányok az évfordulók tükrében.* Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozata, Budapest, 9-33.
- Erdős, Ákos** (2019): Territorial rearrangement in drug trafficking after the border closing. In: *Criminal Geographical Journal*, 2019/1. pp. 25-38.
- Getmansky, Anna – Grossman, Guy – Wright, Austin L.** (2019): Border walls and smuggling spillovers. In: *Quarterly Journal of Political Science*, 14 (2019/3), 329-347.
- Hassner, Ron – Wittenberg, Jason** (2015): Barriers to entry: Who builds fortified boundaries and why? In : *International Security*, 40 (2015/1) 157-190.
- János, Nagy** (2012): Tackling cigarette smuggling with enforcement: case studies reviewing the experience in Hungary, Romania and the United Kingdom. In : *World Customs Journal*, 6 (2012/2) 29-40.
- Kui László** (2017): A határőrizeti célú ideiglenes biztonsági határzár továbbfejlődése, avagy a második kerítés mindent megold? In: *Hadmérnök*, 12 (2017/4), 67-75.
- Lészkó Éva – Sivadó Máté** (2018): Beszámoló egy kerekasztal beszélgetésről. In: *Czene-Polgár Viktória – Zsámbokiné Ficskovszky Ágnes* (szerk.): *Innováció, elektronizáció, tudásmenedzsment,* Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozata, Budapest, 305-314.
- Lorenz, Edward N.** (1963): Deterministic Nonperiodic Flow. In: *Journal of the Atmospheric Sciences*, 20, (1963/2) 130-141

Lukács János (2015): A tömeges méretű illegális migráció rendészeti kezelésének Csongrád megyei tapasztalatai 2010-2015. In: Schmidt Rita Emese (szerk.): Határrendészeti Tanulmányok, Magyar Rendészettudományi Társaság, Budapest, 24-37.

Mátyás Szabolcs (2018): A szervezett bűnözés kriminálgeográfiai vizsgálata. In: Frigyer László (szerk.): Nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozásának kutatása információáramlási szempontból. I., Nemzeti közszolgálati Egyetem, Budapest, pp. 134-168.

Négyesi Lajos (2001): Gondolatok a Szent István-i állam haderejéről. In : Limes, 14 (2001/45-46) 95-106.

Sivadó Máté (2016): Migráció és drogok kapcsolata Magyarországon – némi európai kitekintéssel. In: Hautzinger Zoltán (szerk.): A migráció bűnügyi hatásai, Magyar Rendészettudományi Társaság, Budapest, 131-140.

Sorrensen, Cynthia (2014): Making the subterranean visible: security, tunnels, and the United States-Mexico border. In : Geographical Review, 104 (2014/3) 328-345.

Szabó Andrea (2017): A pénzügyi igazgatás szervezete és képzési rendszere a kiegyezéstől az I. világháború végéig. In.: Czene-Polgár Viktória – Zsámbokiné Ficskovszky Ágnes (szerk.): Mérföldkövek az adó- és vámigazgatás történetéből. Válogatott tanulmányok az évfordulók tükrében. Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozata. Budapest, 124-137.

Vallet, Elisabeth (ed.) (2016): Borders, fences and walls: State of insecurity? Routledge, London, 2016

Vas Gizella (2000): A határellenőrzés és az illegális migráció elleni fellép az Európai Unióban. In : Belügyi Szemle, 48, (2000/3), 74-86.